

OD SOODLOČANJA ZAVISI *Sodelovanje in soodgovornost*

Brez dvoma se bližamo usodnim dogodkom,—ki pa nas topot morajo najti pripravljene.

Razumljivo je zato stremljenje po čim ožji povezanosti slovenske emigracije, enakomisleče v osnovah, aktivne in odločne. To stremljenje smo zadnjega pol leta opazili v različnih oblikah in ob različnih prilikah. Pisanje o tem je komu postalo že neprijetno, češ—preidimo od besed k dejanjem; in baš to kaže, da je problem pereč.

Poglejmo danes v politični tisk slovenske emigracije in skušajmo v zaključni obliki zbrati znake hotenja po slogi.

★ ★ ★

—“Delo, ki je za Slovence tako nujno, zahteva enotnega nastopa. Pozabiti moramo na politične razlike iz preteklosti, združiti moramo vse sile na narodni osnovi, sicer bomo zapravili vse prilike, da uvrstimo slovenske probleme svetovne demokracije.

Storimo vse, da bo v slovenski emigraciji prislo do vsenarnodnega, nadstrankarskega mišljenja in delovanja, da bomo strpni drug do drugega in združeni prav izpolnili zahteve sedanjega časa.” (Beseda Slovincem, izdala Slovenska Pravda 29. oktobra 1949.)

—“Ni dvoma, da se bo to delo (na narodno-političnem polju) namnožilo in bomo živo potrebovali pomoči vseh in vsakega Slovenca in Slovenke, ki žive v svobodi.” (Dr. Miha Krek, Slovincem v tujini, decembra 1949.)

—“Želimo, da se vsi antikomunistični Slovenci zedinijo v novo vseslovensko skupnost (nadstranko). Želimo in pozivamo, da se v to slovensko nadstrankarsko skupnost vključijo vse stranke, vse razne struje v strankah, vse naše organizacije, vsi antikomunistični listi in vsak posameznik brez oziroma na stan in preteklost. Vsakdo naj sodeluje po svoji najboljši moči in sposobnosti. Nihče naj se ne prezira in odbija. Vsi dosedanji spori naj se opuste. Naredimo vsesplošno premirje.” (Slovenska Pravica, decembra 1949.)

—“Potrebna je široka koncentracija, ki bo obsegala vse emigrante.” (Klic Triglava, 15.1.1950.)

—“Delo za osvoboditev je tako veliko in težko, da en človek ne bo nikdar vsega zmožel. Rabil bo sodelavcev, rabil sredstev, rabil pomoč in podporo, duhovno in gmotno vseh Slovencev v svobodnem svetu.

Bližajo se odločilni časi, glejmo, da nas najdejo pripravljene. Obnovimo stare in spletimo nove vezi, pozabimo na malenkostne spore in pojdemo močni, odločni in disciplinirani za svojim vodstvom v borbo za veliki smoter.” (Slovenija, 16.2.1950.)

—“Same prilike nam narekujejo, da bomo skrbno med maloštevilno emigracijo poiskali vse tiste pozitivne činitelje, ki so si s političnim ali drugačnim javnim delom ustvarili svoj glas, dokazali smisel za narodne probleme in občutili resnost dobe, ki zahteva od nas dela.” (Klic Triglava, 28.2.1950.)

—“Da čimpreje dosežemo to prvi in naš najvažnejši cilj (osvoboditev domovine), vabimo k sodelovanju vse dobromisleče Slovence, ki komunistem odklanjajo in so pripravljene po svojih močeh pomagati domovini. Naloga je velika in dela je za vse dovolj.” (Slovenija, 16.2.1950.)

—“Ustvariti bi morali politično reprezentanco, ki bi zajela sleherni našo aktivno in tvorno silo brez razlike raznih svetovnonazorskih, strankarskih in drugih razlik, ki so nas morda ločile v preteklosti. Samo taka politična reprezentanca bi imela

resnično vsenarnodno legitimacijo, vživala bi potrebno avtoriteto in bi lahko uspešno mobilizirala ter aktivizirala vse sile, s katerimi razpolagamo.” (Klic Triglava, 30.4.1950).

★ ★ ★

Podobne so besede in podobna so hotenja, a vendar je iz tiska samega in iz občega življenja emigracije mogoče razbrati dve struji: **prva je za legitimnost sedanjega Narodnega odbora, druga je za njegovo reformacijo.** Ena kot druga sta odločni, popustiti noče nobena. Nobeno pa ne kaže omalovaževati—saj se tega sami najbolj zavedata; zakaj sicer toliko razpravljanja, polemike in pisanja?

A vendar v nečem se obe struji strinjata: da je sloga potrebna, da je treba združiti vse sile, da je treba uporabiti vse razpoložljive moči. In vendar skupaj ne pridemo! Kje tiči vzrok?

Prva “legitimistična” struja vztraja na tem, da ima le ona pravico in legitimacijo na narodno zastopstvo. Načelno stoji na svoji izjavi iz leta 1944, ki pa je za kasnejše dogodke in današnje stanje nezadovoljujoča: obenem pa je bilo v občem narodno-političnem pogledu malo storjenega. Razne izjave in tu in tam čudna stališča posameznih članov vodstva pa celo spravljajo v dvom njihovo vernost izjavi iz leta 1944.

Druga “reformistična” struja osporava legitimnost prvi, sledeč razvoju dogodkov minulega desetletja in zahteva sestavo novega zastopstva, v katerem naj bodo vsi vidni politični in javni delavci z edinim namenom, da v danih prilikah zberemo skupaj najboljše in najsposobnejše, kar premoremo. To bo seveda le zunanji znak sloge, ki pa bo tudi omogočil dejavnost odbora; **toda manifestirati se mora v zdravem, sodobnem in naprednem programu tega novega narodnega zastopstva.** To je bistvo vsega problema, ki ga bo mogoče rešiti le, če bo narodni sporazum kar le mogoče širok in globok.

Prva struja končno le priznava opoziciji pravico na kritiko, a vendar jo obenem poziva k sodelovanju in slogi.

Druga struja sledi demokratičnemu principu, da ni demokracije brez vodstva in opozicije. Kjer pa nastane sporazum vodstva in opozicije (narodna koalicija), nastane ta ne samo v dolžnostih in delu, ampak tudi v soodločanju in soodgovornosti.

Neupoštevanje načela soodločanja onemogoča sporazum.

Prva struja pri svojih pozivih gotovo računa na dobro voljo opozicije, češ da bo razumela težo časa in prilik in bo priskočila na pomoč. Druga struja pa se zaveda soodgovornosti za vse, kar se dela in se bo delalo, če prekine s svojo opozicijo in kazanjem na napake in če podpre prvo strujo tako, da pri vsem tem ne bi mogla kakorkoli vidno vplivati na popravno napak in zboljšanje.

Načelo soodgovornosti ne dovoljuje opoziciji, da bi prenehala s kritiko in prvo strujo podprla brezpogojno.

Iz tega jasno sledi, da bo prva struja tem bolj vezana na svoje lastne sile in omejena v možnostih dela; ker more to sama ugotoviti in videti, bo zato ta prva, vladajoča struja tem bolj odgovorna, če v kritični dobi ni znala pritegniti opozicije k sodelovanju, in s tem seveda k soodločanju in soodgovornosti.

Menda se ne bo kdo našel, pa bo s tem očital drugi struji koristolovstvo, borbo za položaje. Pre-dobro se zavedamo, da taki položaji prinašajo samo

dolžnosti, omejitve in neizmerno delo, zlasti v tako izrednih časih in prilikah kot so današnje. Če pa to ne drži, potem pa je druga struja tista, ki lahko očita prvi koristolovstvo, saj se presneto krčevito oklepa položajev, kot da bi bili sika donosni.

Na medvojnem angleškem primeru moremo najti poučno primerjavo v malem:

Ali ne bi bilo videti neresno, če bi med vojno leta 1940 g. Churchill pozval laburiste na slogo in podporo, mesta v vladi jim pa ne bi dal; in s tem —kar je seveda najvažnejše—ne dopustil vpliva in soodločanja v načelnih, političnih, vojaških, gospodarskih in socialnih stvareh. To pa že pomenja —sovladanje. In seveda soodgovornost. To je na eni strani dalo pravice in ugodnosti opoziciji (laburistom) in jih zmanjšalo vladajočim (konservativcem); na drugi strani pa je nalagalo breme soodgovornosti laburistom (opoziciji), a je to breme občutno lajšalo vladajočim konservativcem in tudi g. Churchill.

JAVNO MNENJE

Predvojna demokracija v Jugoslaviji. — K pismu, ki citira "Daily Herald" z dne 25. marca t.l. in kjer g. Gedye prikazuje Jeftičeve volitve v Jugoslaviji, dovoite, da opozorim na sledeča dejstva:

G. E. R. Gedye popisuje svoje doživljanje ob volitvah leta 1935 v Jugoslaviji. To so bile druge volitve za časa kraljeve diktature. Resnica je, da še od daleč niso bile svobodne. Toda, ali je možno te in takšne volitve, kakor jih hoče prikazati g. Gedye, primerjati s sedanjimi Titovimi volitvami? Predvsem ni bila samo ena lista, marveč so bile tri. Glasovanje je bilo javno. Proti vladni listi je bila lista združene hrvatske in srbske opozicije z nosilcem dr. VI. Mačekom za celo državo. Nobene vladino nasilje ni moglo preprečiti, da ne bi ta Mačekova lista dobila en milijon glasov. To je bilo dovolj—čeprav je ostala formalno v manjšini —da je Jeftičeva vlada takoj po volitvah—padla. Nastopil je Milan Stojadinovič, ki naj bi zastopal novo linijo ter se poskušal sporazumeti z opozicijo, predvsem pa z dr. Mačekom. Do tega pa ni prišlo in M. Stojadinovič je šel leta 1938 na volitve. Proti njemu se je topot formirala vsa opozicija v državi —tudi z B. Jeftičem in Perom Živkovičem. Opozicija je ostala spet v manjšini, toda vlada M. Stojadinoviča je kmalu nato padla.

Ali je torej mogoče primerjati v kakršnemkoli pogledu te volitve, ki so bile najslabše v predvojni Jugoslaviji, s Titovimi "volitvami," kjer obstoja samo ena lista in kjer od rezultata režim sploh ne zavisi?

Da, kraljeva diktatura iz leta 1929 ne more biti niti najmanj v čast predvojni Jugoslaviji, toda nikakor ne more poslužiti kot opravičilo za Titovo tiranijo. Skoro eno leto pred vojno so bile v vladi tri opozicijske stranke na čelu z dr. Mačekom. In kakor je bilo možno pod diktaturo zrušiti dve vladi, prav tako se je mogel 27. marca 1941 organizirati puč, ki je zrušil še poslednje ostanke diktature in vzpostavil koalicijsko vlado Srbov, Hrvatov in Slovencev. To je bila torej pot, po kateri je šla Jugoslavija. Razvoj k pravi demokraciji pa je preprečila vojna, a po vojni Titov komunizem.

Pastir Peter . . . — "Mislil sem, da smo še vedno vsi v emigraciji ostali Slovenci tipa ali kova, zaradi katerega smo pač zapustili domovino, ki jo sedaj upravljajo tudi nekakšni demokratje, h katerim bi se—oprostite prisposodbi—pisec članka "Peter in Trst" mogel prišteti. Jaz se in menim, da se tudi vsak pristojen naš emigrant čuti ponižanega in skoraj bi rekel opljuvanega, ko pisec tako omalovožujoče piše o svojem kralju. Tuji pišejo o našem Kralju vsaj z "ex-king," a mi Ga nazivamo kot pastirja s Peter. Če ga že ne marate, pustite Ga pri miru in ne žalite čute ostalih, ki so zbog tradicij a ne korit ostali v emigraciji. O.S.

DEL TRSTA JUGOSLAVIJI?

"Reuter" je nedavno poročal iz Washingtona, da je tam splošno mnenje, da bi Združene države in Velika Britanija—četudi še vedno vztrajata pri svoji izjavi iz leta 1948, da naj bi se Svobodno tržaško ozemlje vrnilo Italiji—vendar dali svoj odobritveni blagoslov odločitvi, da se del ozemlja priključi Jugoslaviji, če bi do take odločitve prišlo na podlagi svobodnih pogajanj med Jugoslavijo in Italijo.

Dokler vse to ne bo jasno našim merodajnim ljudem, toliko časa bodo eni in drugi ostajali le pri besedah in drug drugega pozivali na slogo in edinstvo. A treba nam ni besed, potrebujemo dejanj!

In vendar smo prepričani, da bo moralo priti slejkoprej do sporazuma. Prva struja dolgo sama ne bo mogla vzdržati, ker ji bo manjkalo aktivnih, borbenih in mladih sil, predvsem inteligentov. Druga struja pa bo končno prisiljena zvečati svojo moč z medsebojno povezavo različnih odtenkov te struje.

In če pride do sporazuma, nobena struja ne bo "zmagala" v čistem pomenu besede. Prva bo prisiljena spremeniti svoj sistem različnih predstav in utvar, prisiljena prilagoditi svoje osnovne poglede času in prilikam. Druga struja pa bo prisiljena preiti iz lažje in udobnejše opozicije v soodgovornost in bo morala konkretno delovati kot je prej kritizirala. Eno kot drugo pa bo samo v korist naši slovenski skupnosti, oni doma in tej v emigraciji.

Tega si želimo in na to bomo delovali!

ZA SVOBODNI TRST

Pretres gospodarskih in narodnostnih razlogov za to rešitev.

Pod tem naslovom je *The New York Times* v nedeljo 7. maja t.l. objavil komentar dr. Cirila Žebota, profesorja politične ekonomije na Duquerrazvoju v zvezi s Trstom. V informacijo čitateljem razvoju v zvezi s Trstom. V informacijo čitateljem pripominjamo, da je to že enajsti članek dr. Žebota v *N.Y. Times-u* o perečih gospodarskih in političnih vprašanjih, šest med njimi o problemih, ki se neposredno tičejo naše domovine. Ker je dr. Žebotov komentar doslej edini slovenski glas v svetovni javnosti o tržaškem vprašanju, ga v prevodu objavljamo. **Uredništvo.**

* * *

"Zopet se govori o Trstu. Grof Sforza in Tito sta znova javno načela to vprašanje. *The Times* z dne 30. aprila je poročal in komentiral o tem novem razvoju. Vtis je kakor da bi vprašanje Trsta bilo italijansko-jugoslovanska zadeva, ki se naj uredi s sporazumom in kompromisom med vladama teh dveh držav.

Rad bi opozoril na nekatera dejstva, ki se ne skladajo s tem stališčem.

Po svojem nastanku Trst—čigar današnje prebivalstvo šteje četr milijona—ni niti italijanski niti jugoslovanski. Narodi stare Avstrije, ki žive v naravnem zaledju Trsta, so zgradili to veliko pristanišče, da bi imeli pomorsko izhodišče potrebno za njihov gospodarski razvoj in trgovino s svetom. Sicer pa že sam pogled na zemljevid pokaže, da Trst v zemljepisnem in gospodarskem oziru spada k svojemu srednje-vzhodno evropskemu zaledju.

NARODNOSTNI OZIRI

Če večina tržaškega prebivalstva govori italijanski, je pa vsaj ena tretjina tržačanov slovenskega porekla. Poleg tega je mesto obdano s pristnim slovenskim ozemljem. So pa še druge narodnostne sestavine, ki so doprinesle svoj delež k razvoju in značilnostim Trsta.

Ker stara Avstrija ni umela prenoviti avstrijskega cesarstva v zvezo svobodnih in enakopravnih narodov, je nacionalizem zajel tudi srednje-vzhodno Evropo. Iz versajskih mirovnih pogodb je izšla vrsta malih narodnih držav. In v tem ozračju razpada in delitve je Italiji, ki je tedaj bila med zmagovitimi velesilami, uspelo, da je bil Trst z večjim kosom slovenskega zaledja prisojen njej.

Leta 1945, po zaključku druge svetovne vojne, je Sovjetska Rusija zavzela predvojni položaj Nemčije kot gospodovalne sile v srednje-vzhodni Evropi. Začela je nova diplomatska borba za posest Trsta. Na Primorsko je bila poslana medzavezniška komisija, ki je potegnila tri različne in nemožne črte za razmejitev tržaškega prostora med Jugoslavijo in Italijo. Končno je prevladalo nekaj pameti in Trst z ozkim pasom okoli mesta je bil vzpostavljen kot Svobodno ozemlje.

Ker pa je pretežni del tržaškega zaledja sedaj bil za "železno zaveso" in je Italija dobila Gorico z zapadnim obrobjem neposrednega tržaškega zaledja, pogoji za polno izvršitev te rešitve niso bili obetajoči.

Danes je položaj dokaj drugačen. Ako je prevladujoča zapadna razlaga Tito-Stalinovega spora kot resnične ločitve pravilna, potem sedaj ni sile okoli Trsta, ki bi mogla učinkovito groziti ali

ovirati obstoj ali delovanje svobodnega Trsta— razen če se je Rusija odločila pregaziti tudi preostali del Evrope in začetni tretjo svetovno vojno.

PREDLOG MOSKVE

Medtem ko sta Tito in Sforza izrazila italijansko in jugoslovansko uradno "pripravljenost" za spremembo sedanjega tržaškega stanja, a se ne moreta zediniti na pogoje, je Moskva odgovorila z izjavo, v smislu katere naj bi medzavezniška odločitev, ki je vzpostavila Svobodno tržaško ozemlje, ostala neizpremenjena. Jasno je, da take izjave iz Kremlja ne odsevajo iskrene želje vrniti Evropi mir: so samo taktične poteze v mrzli vojni. Toda, zakaj ne bi zapad izkoristil takih taktičnih potez?

Če je Tito sedaj resnični sovražnik Kremlja in če bo njegova pred kratkim izražena namera vzpostaviti redne odnose z Avstrijo in drugimi nekomunističnimi sosedji Jugoslavije uresničena, potem bo svobodni Trst mogel postopoma oživiti svojo gospodarsko vlogo. Z ozirom na bodočnost pa je pomembnost svobodnega Trsta še večja. Svobodno tržaško ozemlje bo privlačno in obetajoče oporišče svobode, okoli katerega bi se moglo nekoč razviti novo ogrodje svobodne srednje-vzhodne Evrope.

Svobodno tržaško ozemlje bi tako moglo zares postati zametek druge Švice, na severo-vzhodnem Jadranu, ki je tako bistveno potrebna za človeško svobodo in gospodarsko blagostanje prostora, na katerem se stekajo in križajo tri rasne in kulturne sile celinske Evrope."

* * *

AMERISKI NAROD

Naš dopisnik podaja svoje poglede na življenje v U.S.A.

Če človek pomisli na vso pisano množico ljudi, ki jo dnevno srečuje na ulicah Amerike, ljudi vseh narodov in barv, je skoro v dvomih, ali naj bi vso to množico imenoval "narod."

V resnici, kdor natančneje opazuje to življenje okrog sebe, bi mogel popolnoma jasno občutiti trajan proces nekakega duhovnega presnavljanja, duhovne asimilacije ljudi došlih z vseh vetrov. Mogel bi občutiti, kako se med seboj mešajo navade, kulture, v neko novo tvorbo vsebujočo nešteto tipičnih lastnosti "starega kraja" (čeprav največkrat prikrojenih), ki pa je spet, morda prav vsled tega, tipično ameriška.

Ta raznolikost je mnogo večja, kot se morda komu na drugi strani oceana zdi. Razen jezika—in še to dostikrat le v občevanju izven domačega kroga, je zelo malo stvari, ki so skupne vsem Amerikancem.

Seveda bi bilo napačno trditi, da posamezne narodnostne grupacije v Ameriki goje neko po zakonih in navadah "starega kraja" urejevano življenje. Vprav nasprotno: kdor je po zadnji vojni, ki je v Evropi tako zelo razvila nacionalni čut narodov,—prišel sem, je mogel zaznati, da se zavest pripadnosti narodu "starega kraja" ohranja le še v nekaterih manj pomembnih navadah—običajih, ki pa so že prilagojeni novim razmeram.

Tako se polagoma utaplja človek za človekom, rod za rod in kmalu je ime edino, kar še govori o njegovem postanku. Tako nekako kot če vržemo kocko sladkorja v vodo: voda postane sladka, vendar sladkorja samega več ne vidimo.

To vtapljanje zajema v enaki meri priseljence vseh narodov, celo Nemcev, kar me je sprva malo začudilo. Razločevati pa moremo nekako tri faze tega vtapljanja: ljudje, ki so odrasli in bili vzgojeni v "starem kraju," so se pač morali privaditi okolju in razmeram v novi deželi, skušali pa so kljub temu obdržati čim več starih navad in običajev. Ta rod je največ doprinesel in še doprinaša k pestrosti, da: in še nacionalnosti ameriškega obraza.

V drugi fazi nastopajo otroci gornjih, rojeni bodisi še v starem kraju ali pa že tukaj, vzgojeni v tukajšnjih šolah. Le redki med njimi še govore jezik svojih staršev, ki so jim sicer še morda uspeli objasniti kdo in odkod so, vendar kaj več bi bilo nemogoče, vkolikor se celo ne pojavi neko omalovaževanje ali celo preziranje vsega, kar je v zvezi s "stari krajem."

Tretji rod je ameriški—vse, kar še spominja na prejšnje rodove, je rodbinsko ime, ki pa je dostikrat tudi že prikrojeno.

Kar je najbolj interesantno, je dejstvo, da more človek na vsakem koraku srečati vse te tri grupe. To je, kar povzroča ono stalno vrenje, stalno

obnavljanje ameriškega obraza; to je, vsled česar je Evropejcu tako težko vskladiti to množico s pojmom "narod," za katerega smo včasih rekli, da je skupnost ljudi iste krvi, istega jezika in največkrat tudi iste vere.

AMERIKANČEV NACIONALIZEM

Vzporedno s pojemajočo zavestjo pripadnosti narodu v "starem kraju" pa raste "nacionalna zavest" pripadnosti Ameriki ter z njo vred nek naravnost upadljiv ponos, ponos na Ameriko, ponos na njena bogastva, na njene uspehe, skratka: ponos na dejstvo, da je nekdo Amerikanec. Ta ponos je tako očiten, da človeka preseneča in ga moreš srečati na vsakem koraku v razgovoru z znanimi in neznanimi ljudmi. V tem ponosu in skoraj ljubosumnosti leži—po mojem vsaj—tudi ključ dejstvu, da je Amerika v pretekli vojni v tako kratkem času zgradila in izvežbala eno najboljših armad sveta, gotovo pa tehnično najboljše opremljeno.

To bi bil nekako, rekel bi, zunanji opis obraza ameriškega naroda, tisto kar more človek takoj opaziti, ko stopa po ulicah, kjer lahko vsak hip sliši govorico vseh evropskih in drugih narodov; ali če se ozre po izložbah trgovin s hrano, kjer oglašujejo vse različne specialitete z vseh krajev sveta; ali če odpre radio, kjer sliši narodne pesmi vseh narodov.

AMERIKANČEVA DUŠA

Oglejmo si zdaj malo notranjost Amerikančeve, njegove nazore, njegovo filozofijo.

Predvsem hoče biti Amerikanec svoboden; ne samo v smislu znanih štirih svobod, o katerih ameriškem narodu niti ni potrebno govoriti, ker so mu same ob sebi umevne in jih je že zdavnaj dosegel,—temveč svoboden tudi v vseh ostalih ozirih, ki se tičejo vsakdanjega življenja, pa čeprav ta svoboda že meji na izrednost, kot v nekaterih primerih pri oblačenju, recimo.

Amerikančeva filozofija je preprosta: take it easy. Mislim, da so to poleg O.K. najčešče izgovorjene besede v Ameriki. "Take it easy" vsebuje začetek in konec amerikančevega dela, to je nekaj "kolomonov žegen," ki vselej pomaga, če se ga le človek vestno drži. Da, take it easy, je celo postal pozdrav, ki ga Amerikanec zelo često uporablja.

Če se dotaknemo malo amerikančevega pogleda na svet in dogodke v njem, pridemo do za nas manj ugodnih zaključkov. Nekateri krogi v slovenski protikomunistični emigraciji napačno smatrajo, da je danes meja med komunizmom in demokracijo jasno protegnjena, ter da se vsakdo zaveda, "zakaj prav za prav gre."

V svojih mnogih razgovorih z ljudmi, ki me obdajajo in ki nedvomno morejo predstavljati prototip ameriškega človeka; sem našel, da je ogromna večina med njimi "tabula rasa," kar se tiče problemov, ki so za nas življenjski in že zdavnaj docela in brezpogojno rešeni. Nepoznavanje najosnovnejših dejstev je tolikšno, da človeka zaprepasča.

Težko in neupravičeno bi bilo trditi, da je vse to posledica komunistične propagande ali celo, da večina naroda sledi komunistični liniji. Ne, vzrok spet leži v amerikančevi širokogrudnosti in brezbrizni svobodoljubnosti, kar nas zlasti zaprepasča, če gledamo odnos Amerikancev do Italijanov, Nemcev in Japoncev.

"Amerikanec takoj vse pozabi, a tudi hitro reagira, "mi je dejal nekdo, (A ta isti človek mi je tudi dejal, da je hrana tukaj boljša kot v Evropi ter da sem jaz samo radi tega sem prišel!) Da Amerikanec hitro reagira, je točno, čeprav ni preveč razveseljivo dejstvo, da se bodo ameriške množice šele takrat povsem zavedle, ko bodo po njih padale komunistične bombe ali pa se jim bo celo za hrbtom dvignila revolucija...

Morda še nekaj besed o verskem življenju ameriškega naroda ali bolje: njegovega katoliškega dela. Priznati moram, da tako globokega verskega življenja naša mesta in trgi ne poznajo; to se vidi i po obisku službe božje i po naravnost izrednem prejetanju zakramentov. Ljudje, ki so pri nas živeli v relativno istem položaju kot povprečen Amerikanec, Boga "niso potrebovali."

In slednjič: kako je s slovenskim beguncem v sklopu ameriškega naroda? Mislim, da se ne motim, če trdim, da za veliko večino slovenskih emigrantov predstavljajo gornja dejstva resen problem, zlasti za one z družinami. Obdržati vso, rekel bi "slovenskost," vzgojiti v slovenskem duhu

in materinem jeziku svoje otroke, to je danes imperativ vseh slovenskih protikomunističnih beguncev, ki še rečunajo na povratek domov. Verjemite, da je to ogromna naloga in Bog daj, da bi jo čim več uspešno rešilo!

Lj.

PROMOCIJA

Na pariški univerzi je dne 16. maja promoviral za doktorja medicine **g. Bogdan Erjavec**, sin pisatelja Frana Erjavca. Iskrene čestitke!

MILIJARDA FUNTOV ZA POMOC EVROPI

Zasedanje v Londonu—Zasedanje v Washingtonu

V Londonu se je vršila štiridnevna konferenca držav-članic Atlantskega Pakta, ki so jih zastopali zunanji ministri: **g. Ernest Bevin** Veliko Britanijo, **g. Dean Acheson** USA, **g. Robert Schuman** Francijo, **grof Carlo Sforza** Italijo, **dr. Dirk Stikker** Nizozemsko, **g. Gustav Rasmussen** Dansko, **g. L. B. Pearson** Kanado, **g. Halvard Lange** Norveško, **g. Paul Van Zeeland** Belgijo, **g. J. Bech** Luksemburg, **prof. Caeiro da Matta** Portugalijsko in **g. B. Benediktsson** Island.

To je bilo četrto zasedanje podpisnikov Atlantskega Pakta ali bolje rečeno "zapadnih zaveznikov." Na njem so ponovno potrdili pripadnost svojih vlad načelom Listine Združenih Narodov in njih prepričanje, da je akcija, ki so jo podvzeli, v svrhu zagotovitve svetovnega miru in človeškega blagostanja. Rezultat zasedanja lahko obeležimo v naslednjih štirih točkah:

1. Zavezniki so odločeni braniti svobodo, ki je osnova vseh njihovih ustanov, proti vsaki grožnji napada—posrednega ali neposrednega. Svoboda pomeni neodvisnost narodov, spoštovanje duhovnih vrednot in dostojanstva človeka. Samo svobodna družba lahko zagotovi posamezniku uživanje socialnega in gospodarskega napredka.

2. Zavezniki so odločeni, da zagotove gospodarski napredek in blagostanje svojih narodov ter da pomagajo tudi ostalim v svobodnem svetu pri gospodarskem in socialnem razvoju. S tem bodo člani Atlantskega Pakta dodali duhovno povezanost k neizmernim zakladom svobodnega sveta za njegov industrijski in znanstveni napredek. Ta duhovna povezanost ima svoj izvor v pravilni cenitvi svobode.

KRATKE VESTI

LONDON.—Zunanji ministri Anglije, USA in Francije so se sporazumeli glede nadaljnega postopka z Nemčijo.

Nemčija bo imela v bodoče mnogo več svobode v vodenju svojih lastnih poslov in zavezniške čete ne bodo več smatrane kot okupacijske sile, marveč kot obramba zapadne Nemčije v slučaju napada.

Zapadni zavezniki so ponudili Sovjetom izvedbo splošnih svobodnih volitev po vsej Nemčiji v cilju osnovanja enotne nemške vlade, ki bi podpisala mirovno pogodbo. Ako Sovjeti to odbijejo, potem bodo zapadni zavezniki postopali z zapadno Nemčijo kot se jim bo zdelo prav.

LONDON.—Generalni tajnik OZN **g. Trygve Lie** se je vrnil s svojega obiska v Moskvi, kjer je imel baje "pozitivne" razgovore s Stalinom. Ob svojem povratku je razgovarjal s francoskim in angleškim zunanjim ministrom. Nato je odpotoval dalje v USA, kjer so ga nekateri senatorji obtožili, da je podzavestno podlegel sovjetski igri zavlačevanja, da bi komunisti pridobili na času.

LONDON.—Na predvečer doslej največjih zapadno-zavezniških mornariških vaj v Severnem morju se je pojavilo v Kanalu okrog 30 sovjetskih ribiških ladij "na poti v Črno morje." V 24 urah so napravile 100 milj, nato pa so se nekatere od njih pokvarile, tako da se je vsa "flota" ustavila. Zavezniški opazovalci so mnenja, da so bile te ladje bolj podobne minolovcem kot pa ribiškim ladjam. Opremljene so bile z močnimi daljnogledi—očividno za opazovanje zavezniških vaj.

BEOGRAD.—Angleži lahko sedaj potujejo v Jugoslavijo na počitnice.

HANOVER.—Ameriški visoki komisar v Nemčiji **g. John McCloy** je v svojem govoru na Nemce, v katerem je objavil, da zavezniške čete niso več okupacijske sile, dejal med drugim: "Danes ni čas, da bi govorili o zavzetju in kolaboraciji. Danes moramo govoriti le o sodelovanju in enotnosti, kajti bodočnost Evrope je na kocki. Za ljudi, ki stremijo po svobodi, ni izbire na svetu. Vsi se

WASHINGTON.—Amerika izdeluje sedaj tudi manjše atomske bombe, ki jih lahko prenašajo jetletala.

Najmoderneje opremljene ameriške podmornice morejo izstreliti iz svojega krova raketo tipa V-2, ki vsebuje atomsko eksplozivno. Zaenkrat ga izstreljujejo s površine, a princip izstreljevanje izpod vodne gladine je že tudi poznan. Raketa je vodena radijskim potom.

3. Zavezniki so pripravljani ob vsaki priliki sestati za mizo, ako bi to pomenilo rešitev mednarodnih problemov. Dokler pa nekateri narodi niso voljni sodelovati na osnovi enako pravnosti in medsebojnega spoštovanja, smatrajo zavezniki za najboljšo sredstvo za očuvanje miru in za obrambo svobode primerno obrambno vojaško organizacijo.

4. Zavezniki so odločeni, da z združenimi močmi organizirajo tako silo, opremljeno z modernim orožjem, da bo sposobna vzdržati vsak napad naperjen proti kateremukoli izmed njih.

AMERIŠKA ZAKLADNICA

Ameriški Kongres je odobril proračun za evropsko obnovo v znesku dve milijardi 850 milijonov dolarjev. Od tega bo šesto milijonov uporabljenih v cilju ustanovitve "evropske denarne zveze," ki naj bi povečala svobodno trgovino in zamenjavo valut.

Za gospodarsko pomoč Koreji je bilo odobrenih sto milijonov dolarjev, ostalim predelom Daljnega Vzhoda pa 94 milijonov. Od tega poslednjega zneska bo dobila nekomunistična Kitajska 40 milijonov dolarjev; šest milijonov je namenjenih za podporo kitajskih študentov v U.S.A., osem milijonov pa v humanitarne svrhe (predvsem za pomoč v hrani, ki naj bi jo Rdeči križ razdelil med ljudstvo komunistične Kitajske, ki strada danes pod novim režimom).

Za arabske begunce, ki so morali zaradi vojnih dogodkov zapustiti Palestino, bo USA prispevala 27 in pol milijonov dolarjev, medtem ko bo znašal ameriški delež pri pomoči nerazvitim predelom sveta 35 milijonov.

morajo združiti proti tiraniji. Močna zapadna zveza je najboljša garancija, da ne bo Nemčija postala bojišče."

ANKARA.—Ismet Inonijeva ljudska stranka je bila poražena pri zadnjih splošnih volitvah v Turčiji. Zmagala je pro-britanska demokratska stranka. Sovjetski veleposlanik v Ankari je bil odpoklican.

POIZVEDBA

Kdo ve, kje se nahaja **g. Cvetko Čelik**, doma iz Grosupljskega, ki je odšel v Anglijo iz Celovca v letu 1947? **G. Čelik** ali pa informator naj se obrne na naslov: **Strah Henrik, I.R.O. Rehabilitation Centre B 7/20, Reid/Innkreis, Ob. Oster., Austria.**

Vse vrste zdravil pošlje v katerokoli evropsko državo

EXPRESS RELIEF COMPANY

52, PENN ROAD, HOLLOWAY,
LONDON, N.7.

Izvršujemo tudi naročila na osnovi inozemskih zdravniških receptov!

DAROVI

Za "Socialni Sklad 29. oktobra" sta darovala **g. V.S.** iz Chipping Norton 4/- in **g. O.S.** iz Metheringhama 4/-.

Za **Tiskovni Sklad KT** sta darovala **g. O.S.** iz Metheringhama 4/- in **g. K.S.** iz Easingtona 5/-.

Vse darovalcem iskrena hvala. Naj bi njihov vzgled našel čim več posnemalcev!

KLIC TRIGLAVA izhaja vsakega 15. in 30. v mesecu.

Naročnina znaša za Vel. Britanijo 24 šilingov letno, 12/- polletno in 6/- četrtletno.

Za ostale države velja odgovarjajoča vsota s posebnim doplačilom za letalsko dostavo v prekomorske dežele. Višino naročnine in način plačila sporočamo vsakemu naročniku posebej.

DARUJTE ZA TISKOVNI SKLAD "KT"!